SUPPLEMENTUM

Prim. Florae Salisburgens.

incoatum

A FRANC. ANT. DE BRAUNE

cum

descriptione Characterum specificorum, adjectis annotationibus temporis Efflorescentiae, locique habitationis, nec non annexis denominationibus plantarum provincialibus.

Collectio prima.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr04917-0217-5

LIBRI,

qui in hoc opusculo usui fuerunt.

Bonnet, Karl, Betrachtungen über die Natur, übersetzt von Ioann. Daniel Titius.

Burgsdorf, F. A. L. v., Forsthandbuch 2te Aufl. Frankf. und Leipz. 8. maj. 1794.

Hoppe, David Heinrich, botanisches Taschenbuch auf das Iahr 1794. Regensburg.

Krocker, Ant. Ioann. Flora Silesiaca renovata, emendata. Vol. II. 8. maj. Vratislaviae. 1790.

Linné, Ritter Karl von, vollständiges Pflanzensystem nach der 13ten lateinischen Ausgabe und nach Anleitung des holländischen Houttuynischen Werkes. Nürnb. 1777 — 1788.

— Spec. plant. Edit. III. Vol. II. 8. Vienn. 1764.

Märter, Franz. Ios. Verzeichniss aller Bäume, Stauden, und Buschgewächse. 2te Aufl. Wien. 1784.

Moll, (Carl Ernbert, Ritter von) und Fr. de Paula Schrank Naturhistorische Briefe über Salzb. Passau etc. II. B.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr04917-0218-1

Schmid, Franc. Wilibaldi, Flora Boemica incoata, exhibens Plantarum Regni Boemiae indigenarum Species. Fol. Pragae. 1794.

Schrank, Franc. de Paul. Baierische Flora. Vol. II. 8. maj. München 1790.

— primitiae Florae Salisburgens. Vol. I. 8. Francofurti ad Moenum. 1792.

Tabernaemontani, Iac. Theodori, Kräuterbuch, Fol. I. Bas. 1687.

Classis *monandra*.

Stamine unico.

Hippuris.

Cal. o. *Cor.* o. Stam. unic. sem. unic. nudo.

1. *H. vulgaris* scapo simplici, tereti, foliis verticillatis, linearibus.

Habitat. in rivulis circa Saalfelden, et Zell in Pinzgovia.

Observ. Radix perennis, et repens plures caules emittit; caules fistulosi, teretes. Folia verticillata; verticilli plerumque decem, et plura folia linearia, apice obtusa, continent. Foliorum verticilli versus apicem caulis magis magisque sese approximant. Flores solitarii in axillis foliorum sedent.

Callitriche.

Cal. o. *Cor.* dipetala. Capſ. bilocularis, tetraſperma.

2. C. *auctumnalis* foliis omnibus linearibus, apice bifidis, floribus hermaphroditis.

Floret. Auctumno.

Habitat. in rivulo ad Nonnthal prope Salisburg.

Obſerv. Caulis debilis, tener, cuius pars inferior repens, et in geniculis radices filiformes, flavasque gerit; pars ſuperior caulis in aqua ſe erigit. Folia linearia plerumque bifida eſſe obſervavi, oppoſita, et inferne magis a ſe invicem remota ſunt, quam verſum apicem caulis, ubi confertiora caulem denſius veſtiunt, quin imo quandoque verticillos formare vidi.

Claſſis *diandra.*

Staminibus duobus liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Veronica.

Cal. quadri vel quinque partitus *Cor.*

rotata, quadri- quinquefida, lacinia unica minore. Capſ. cordata, bilocularis.

*) floribus ſolitariis ſparſis.

3 *V. hederifolia* caule procumbente, ramis oppoſitis, foliis cordatis, planis, hirſutis, tri- quinque lobis, floribus ſolitariis, ſparſis.

Floret. Martio, Apr. et Maio.

Habitat. in diverſis locis circa Werfen, etiam in Monte Monachorum, alibi frequens ad Salisburgum.

Obſervat. Radix exigua, fuſiformis. Caulis procumbens, teres, piloſus; folia infima radicalia, ſeu potius Cotyledones ovatae, integrae, et ſubtus rubentes; folia caulina, petiolata, pedunculis tamen breviora, glauca, unacum calyce hirſuta, lobata, inferiora majora, proportionatim minora. Petioli canaliculati. Pedunculi hirſuti, foliis longiores. Calyx quadrifidus, laciniis conniventibus, corolla rariſſime calyce major. Flores ex albido pallido-coeruleos, et capſulas bigloboſas communiter vidi.

Salix.

Flores dioici.

♂ *Cal.* ſquama monophylla, baſi glanduloſa.

♀ *Cal.* ut in mare. *Styl.* bifidus. *Capſ.* unilocularis, bivalvis. *Semina* pappoſa.

4. *S. purpurea* viminibus rubris, foliis ſerratis, glabris, lanceolatis, inferioribus oppoſitis, ſuperioribus conjugatis.

Flor. Aprili.

Habitat. in Saalfelden Pinzgoviae, et ad Salzam prope Werfen Pongoviae, item circa Salisburgum.

Obſervat. Frutex, cuius rami, praeſertim juniores, tempore veris colorem purpureum induunt; folia venis flaveſcentibus percurſa, glabra, ſerrata, ſubtus albicantia ſunt. Petioli flavi. Folia ſuperiora ſtipulas amplexicaules, acuminatas, laceras habent, quibus autem inferiora folia carent. Flores maſculi ſecundum Arduinum, Hallerum, et Scopolium monandri ſunt.

5. *S. pentandra* foliis ſerratis, ovato-lanceolatis, petiolis brevibus, glanduloſis floribus, pentandris.

Flor. Mart. et Apr.

Habitat. in Saalfelden Pinzgoviae, ubi agricolis *Wollweide* vocatur.

6. S. Helix foliis ſerratis, glabris, anguſte lanceolatis, ſuperioribus oppoſitis, obliquis.

Flor. Martio et Apr.

Habitat. ad Salzam circa Salisburgum et ad rivos in Werfen, item alibi paſſim.

Obſervat. Cortex ramorum flavo- viridis, rami modo angulati, modo ſtriati. Folia curte petiolata, haud raro uſque in medium integra; et demum verſus apicem leviter ſerrata. Stipulae nullae. Squamae et capſulae tomentoſae. Flores maſculi, monandri. Vidi etiam in hac ſpecie ſalicis, praeſertim in illis ad Salzam prope Kaſpisau habitantibus arbuſculis, frequentiſſime ſtrobilos illas a Cyniphe Salicis cauſatas, et vulgo *Weidenroſen* vocatas, quae ſtrobilis Pin. Laric. fere ſimiles apici viminum inſident.

Satyrium.

Cal. pentaphyllus, coloratus. *Cor.* bilabiata. L. ſuperiori breviſſimo, fornicato, ſtamina recipiente. L. inferiori magno, patente, plano, poſtice in cornu elongato. Pollen nudum.

Calcari breviſſimo.

7. S. albidum radicibus faſciculatis, foliis vaginatis, inferioribus obtuſis, ſuperioribus acute- lanceolatis, labio inferiore trifido, lacinia media maiori, obtuſiuſcula.

Flor. Julio.

Habitat. in praefectura Werfen in alpe Blientek.

Obſervat. Bulbis diviſis, faſciculatis, caulis fiſtuloſus, teres, vix longitudinem pedis ſuperans. Folia plura, vaginata, inferiora latiora, et obtuſiora. Flores ſpicati, ſpica latiuſcula. Floribus parvis, albo-viridibus; bracteis germen ſuperantibus, cornu germine multo breviori. Odor amoenus, ſed parum vehemens.

Claſſis *triandra.*

ſtaminibus tribus liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Calamariae.

Schoenus.

Glumae calycinae paleaceae, aggregatae, univalves. Cor. o. Sem. unicum.

8. *S. albus* culmo subtriquetro, folioso, floribus fasciculatis, foliis setaceis.

Flor. Julio et Augusto.

Habitat. in pratis udis ad Leopoldskron prope Salisburgum.

Observat. Radix multiceps, fibris tenuissimis, albicantibus. Culmi subtriquetri, aut perfecte triquetri, geniculati, cespitosi, erecti. Folia vaginantia, fasciculata, angustissima, carinata, aspera. Spiculae terminales, e parvis spiculis breviter petiolatis, fere conglomeratis albis. Antherae pallide- luteae, stigma bifidum, album. Sem. subrotundum, filamentis cassis, seu setis obvallatum.

Scirpus.

Glum. Cal. inordinatae, paleaceae. Cor. o. Sem. unicum, nudum.

9. *S. lacustris* culmo tereti nudo, spicis ovatis, pluribus, pedunculatis, terminalibus. Iuncus palustris maior. Tabern. 249. 587.

Floret. Iulio.

Habit. prope Goldegg in Pangovia.

Observat. Culmus simplex, erectus, teres, glaber, et inanis. Folia radicalia vaginalia,

Umbella foliacea, pedunculis nudis ſuprade-compoſitis. Florum ſpicae ovatae, glumis paleaceis, nervo medio dorſali prominente, et ſubinde in emarginatura ariſtam minutam emittente.

Eriophorum.

Glum. Cal. inordinate imbricata, ſquarroſa. *Cor.* o. Sem. unicum, pappo longiſſimo cinctum.

10. *E. vaginatum* caule tereti, foliis teretibus, culmo vaginato, ſpica not. unica erecta.

Flor. Mart. et April.

Habitat. in pratis udis, turfoſisque circa Saalfelden, et prope Saalhof in praefectura Zell Pinzgoviae, item ad Unterſsberg.

Obſerv. Culmus modo digitos transverſos altus, modo altitudinem pedis ſuperat. Culmus teres quidem communiter, aſt inveni exemplaria caulibus triquetris. Gmelin obſervavit hanc peculiarem varietatem in Sibiria. Spica in apice culmi, unica, erecta, ovata, glumae calycinae ſtrepentes, albicantes, ſeu potius griſeae. Tempore effloreſcentiae nil de pappo conſpicitur; ſed dum planta defloruit, imo mox peracto conjugio, ſemina maturantia magis, magisque jam pappoſa fiunt. Pappus albus,

nitidus, fragilis, et brevior quam in Eriophoro polystachio. Planta haec agricolis Pinzgoviae sub nomine *Moosfedern* bene cognita, invisaque est.

Typha.

Flores sexu distincti.

♂ Amentum cylindricum. *Cal.* vix visibilis tripartitus.

♀ Amentum teres infra masculum. *Cal.* filiformis, hirsutus. *Cor.* o. Semen unicum.

11. *T. latifolia* foliis ensiformibus, spica unica, cylindrica, densa, mascula foemineaque approximatis.

Flor. Iulio et Iunio.

Habitat. In Zell Pinzgoviae, et alibi ad lacus et stagna.

Observat. Culmus haud raro 3 - 5 pedes altus, cujus apici Typha cylindrica, colore fusca, insidet. Haec calamaria incolis pagi Zell *Mooskolben* vocatur; pauperiores communiter typhis oeconomice loco plumarum utuntur adimplenda lectorum pulvinaria, imo tota lecta ex lanatis florum calycibus conficiunt.

Ordo II.

Stylis duobus.

Phalaris.

Flores hermophroditi.

Cal. Bivalvis, uniflorus, valvulis aequalibus, carinatis, dorso prominenti. *Cor.* 4 petala.

12. *P. canarienſis* panicula ſubovata, ſpiciformi, glumis carinatis.

Flor. Iulio et Auguſto.

Habitat. Auf dem Walle Salisb.

Obſervat. Radix annua, multiceps. Culmi ſolitarii, erecti, teretes, ſcabri, geniculati, geniculis tumidiuſculis. Folia lata, vaginantia, oblique erecta, acuminata, ad oras aſperiuscula, ad baſin membranula tenerrima, pellucida coronata, ſupremum ventricoſum, ſpicam juvenem, nondum evolutam, abſcondens. Spica terminalis, ſuffulta foliolo non vaginato. Flores paniculati, ita tamen conglomerati, ut ſpicam ovalem craſſam conforment. Glumae calycinae, carinatae, nervo dorſali prominenti, acri, glumae in medio albae, verſus marginem linea viridi percurſae, glumae internae corallinas continent, quae illis multo minores, anguſtiores, caeterum analogae. Sem. ovata, parva, luteola vel albida.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr04917-0228-6

Arundo.

Cal. bivalvis, valvulis aequalibus. *Cor.* inermis, basi villosa.

13. A. *Calamagrostis* calycibus unifloris, corollis lanuginosis, culmo ramoso.

Flor. Julio.

Habitat. ad stagna, et lacus circa Salisburgum.

Observat. Radix crassa, albida, perennis, repens, tunicis laevigatis, membranaceis vestita. Culmi erecti, arundinacei, teretes, geniculati. Folia ad genicula vaginalia glabra, striata, in acutissimum mucronem extenuata. Vaginae longae, striatae, coronatae ligula membranacea, laciniata. Flores paniculati, panicula palmaris, pedalisve primò contracta, et admodum densa, ut spicam mentiatur, denique laxa. Spiculae lanceolatae, fere setaceae, ex pallido et viridi purpurascentes, splendentes, pappo nondum evoluto glabrae, eo patente papposae. Calyces uniflori. Stigmata plumosa. Semen generosum.

Ordo III.

Stylis novem.

Empetrum.

Flores dioici, quandoque hermaphroditi. ♂ *Cal.* tripartitus. *Cor.* tripetala, ſtamina longa, filiformia.

♀ *Cal.* et *Cor.* ut in mare. Styli novem. *Fructus* bacca nonaſperma.

14. E. nigrum procumbens, fruticuloſum, foliis ternatis, verticillatis, ovato-oblongis rigidis, ſubtriquetris; floribus ſeſſilibus, axillaribus.

Flor. Iunio.

Habitat. in praefectura Werfen auf dem Hagengebirge in der Alpe Lengfeld et Schönbühl; item auf dem Untersberge.

Obſervat. Fruticulus procumbens, quodammodo haud multo diſſimilis Azaleae procumbenti, quae hac de cauſa mihi a paſtoribus pro Empetro nigro allata eſt. Flores purpurei, calyx perſiſtens. Baccae nigrae, quae nonnullis probatum remedium contra Hydropyſin laudantur.

Classis *tetrandra.*

Staminibus quatuor liberis. Corolla nulla, seu polypetala, seu monopetala regulari, seu monopetala irregulari, cui tamen stamina non inserta sunt.

Ordo I.

Stylo unico.

Floribus superis.

Viscum.

Flores dioici.

♂ *Cal.* quadrifidus. *Cor.* o. Stamina o. sed 4 antherae calyci insertae.

♂ *Cal.* et *Cor.* ut in ♂ *Styl.* o. *Stigma* parv. et obtus. Fructus bacca monosperma.

1 ſ. *V. album* foliis lanceolatis, obtusis, caule dichotomo, spicis axillaribus.

Flor. Martio.

Habitat. in praefectura Golling, ubi ad viam publicam in Pyro *Malo* copiosissime vidi, item prope Salisburgum in monte Capucinorum et Viehberg in Crataego *Aria* in Fago *sylvatica* et Corylo *Avellana.*

Observ. Fruticulus hic parasiticus, cuius modus vegetationis, quem Bonnetus accurate exposuit, certe notabilis, et fere mirabilis est, *Wintergrün* appellatur.

* * Floribus inferis.

Plantago.

Cal. quadrifidus. *Cor.* quadrifida, limbo reflexo. Filamenta longissima corollae inserta, capsula bilocularis, transversim dehiscens.

16. P. maior foliis ovatis, petiolatis, glabris, petiolis canaliculatis, scapo tereti, spica floseulis imbricatis.

Flor. Maio et per aestatem.

Habitat. passim ad vias.

Observ. Folia multo maiora, quam in Plant. media, cuius folia humo quasi adpressa et multo brevius petiolata sunt. P. maior spicas longiores, et crassiores habet, flores fuscorubentes in hac specie, in illa vero albicantes.

Ordo II.

Stylis duobus.

Morus.

Flores dioici, aut sexu saltim distincti.

♂ *Cal.* 4 fidus. *Cor.* o.

♀ *Cal* et *Cor.* ut in mare. *Fructus* bacca ſuccoſa, monoſperma.

16. M. alba foliis obliquè cordatis, laevibus.

Habitat. in monte Monachorum, item circa Salisburgum.

Obſervat. Arbor, quae foliorum cauſa paſſim et copioſe hoſpitatur. Folia diverſa, cordata, et lobata. Flores capitati. Baccae albicantes dulciſſime ſapiunt.

Cuſcuta.

Cal. 4 - 5 partitus. *Cor.* 4 - 5 fida. Capſ. bilocularis.

18. C. europaea aphylla, filiformis, floribus aggregatis, ſeſſilibus, quadrifidis.

Flor. menſe Iulio, et Auguſto.

Habitat. in ſepibus et frutetis, et paſſim caules Urticae dioicae, et Euphorbiae Cypariſſiae conglomerat.

Obſervat. Haec ſpecies Cuſcutae toto habitu ſuo a Cuſcuta epithym. ſe diſcernit; nam illa multo robuſtior hac eſt; Cuſcuta Epithym. caules ſubtiliores, et fuſco-flaventes habet, Cus-

cuta autem europ. rubentes. In illa ſpecie flores communiter Cal. et Cor. 5 partit., quinimo 5. ſtamina habent. Legi ipſemet hanc revera paraſiticam copioſſime et luxurioſe prope Werfen in Pongovia. Radices ſemper adſunt, et ipſe illas in diverſis exemplaribus adeſſe vidi; ſed dum caules filiformes ſe cortici alterius plantae hic et illuc affigunt, ibique radices gerunt, et nutrimenta plantis exſugunt, radices primariae tali modo ſuperfluae, et inutiles evaſae extirpuntur. Carol. Bonnet. et alii integrum proceſſum vegetationis per latum et longum expoſuerunt.* Planta in ſeminibus convoluta latet.

Potamogeton.

Cal. o. *Cor.* quadripetala. *Styl.* o. *Sem.* 4.

19. P. criſpum foliis lanceolatis, alternis, oppoſitisque undulatis, ſerratis.

Flor. Iulio.

Habitat. in rivulis circa Saalfelden, et Zell Pinzgoviae, item in foſſis ad Salisburgum.

Obſervat. Habitus natatilis. Caulis teretiuſculus, glaber, aquae ſubnatans, non facile egrediens. Folia amplexicaulia, lanceolata,

* Betrachtungen über die Natur 2. B. 10. Th. 21. Hauptſ. in der 4ten Note.

glabra, pellucentia, nitida, nervis 3 ellipticis percursa, ad oras undulata, denticulis seu spinulis minimis armata, — hinc Linné *serrata* dicit, — ad dichotomiam caulis oppositа, caeterum alterna, superiora approximata, omnia rigidiuscula, crispa. Nusquam hanc plantam superficiem aquae superare vidi. Exemplaria viva fusco-viridia, fragiliaque sunt.

20. *P. natans* foliis oblongo-ovatis, petiolatis, natantibus.

Floret. Augusto.

Habitat. In flumine Glan, item in fossis circa Salisburgum.

Observat. Radix serpens, perennis. Caulis vitriculosus, oblique erectus, sub aqua stipulis acuminatis, lanceolatis, alternis obsessus. Culmi teretes folioſi, folia longe petiolata, petiolis planis. Folia ovata, glabra, ad apicem breviter acuminata, nervosa, opposita, firma, integerrima. Stipulae albidae, lineari-lanceolatae, splendentes. Pedunculi teretes, erigentes spicas cylindricas, teretes, obtusas, quae extra aquam florentes, eminent; caeterum intra stipulas delitescunt, vagina membranacea ab initio involutas, flores sessiles, virides, in una spica condensati.

Classis *pentandra.*

Staminibus quinque liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Corolla monopetala infera.

Atropa.

Cal. quinquepartitus. *Cor.* campanulata, quinquepartita. Stam. divergentia; styl. filiformis. Stigm. capitat. Fructus bacca bilocularis, polysperma.

21. *A. Mandragora* acaulis, foliis magnis, ovato lanceolatis, integris.

Habitat. in summis montibus Pinzgovienſibus.

Obſerv. Radix carnosa, interne alba, externe obscure- fusca, plerumque bicrura, a monticolis magni aestimatur, haud raro cum periculo vitae colligitur, illiusque possessio occultatur, quia nonnulli vires supernaturales radici ineſſe superstitiose putant; illamque Alroandl appellantes quandoque imo pro daemonunculis habent.

Anagallis.

Cor. rotata. Caps. globosa, univalvis,

transversim in duo hemisphaeria dehiscens. *Stam.* basi in annulum membranaceum, germen cingentem, connata

22. *A. tenella* foliis ovatis, acutiusculis, caule repente.

Flor. Julio et Augusto.

Habitat. in pratis humidis ad Farmach prope Saalfelden, ubi D. Frasek legit, et in hortum botanicum prope Salisburgum transtulit; item D. Funk circa Salisburgum.

Observat. Radix perennis, caules repentes, folia rotunda. Flores longe pedunculati, axillares, solitarii, nitide purpurascentes.

Corollis monopetalis superis.

Campanula.

Cor. campanulata, basi staminum filamentis inferne complanatis tecta. Stigma trifidum. Capsl. latere dehiscens.

23. *C. patula* foliis strictis, radicalibus lanceolato-ovalibus, panicula patula, florum limbo patente.

Flor. Iunio et Iulio.

Habitat. In Werfen, et in monte Monachorum Capucinorumque ad Salisburgum.

Observat. Radix biennis, fusiformis, parva, fibris lateralibus aucta. Caulis erectus, 2-3 pedes altus, simpliciſſimus ultra medium usque, ubi diffunditur in ramos florales, caeterum caulis hirsutulus, angularis, inferius folioſus, ſuperius nudus. Folia radicalia petiolata, ſubovata, obſolete crenata, ſuperiora ſeſſilia, alterna, lanceolata, acuminata, proportionatim minora. Stipulae minimae, lineari-lanceolatae, axillis ramorum ſubjectae. Flores pedunculati, terminales. Calyx 5 fidus viridis, laciniae lineares, ad baſin utrinque denticulo livido, ait Linneus, *Pollich* autem reponit, quod nullos denticulos obſervare potuerit. Schrankius vero hos denticulos vidiſſe affirmat, * quos ipſemet vidiſſe me memini. Flores magni laete caerulei ſeu cyanei, venis perfuſi. Faux patula.

Lonicera.

Cal. minimus. *Cor.* monopetala, tubo inflexo; limbo quinquepartito, lacinia quinta profundius ſeparata. *Fructus* bacca polyſperma, bilocularis.

---

* Flor. Berchtesgad. n. 83.

24. L. *nigra.* pedunculis bifloris, baccis distinctis, foliis ellipticis, integerrimis.

Flor. Maio et Iunio.

Habitat. In alpe Gerloſtein vallis Cillarae, * et in rupibus circa caſam alpis Plientek in praefectura Werfen.

Obſervat. Fruticulus humilis, debilis, 3-4 pedalis, geniculatus. Rami cortice glabro, purpureo, aut flavo veſtiuntur. Folia oppoſita, ovato-lanceolata, integerrima, in prima aetate hirſuta, et margine convoluta. Flores rubentes. Filamenta albida, Anth. purpureae. Stigma craſſum, virens. Baccae ſubrotundae, diviſae, nigrae, vidi etiam baccas immaturas laevi pruina coerulea ſubductas. Caeterum baccae intus plenae pulpa atro-purpurea. Semina compreſſa ſubovata 5-10 communiter nnmeravi.

Datura.

Cor. infundibuliformis, plicata. Cal. tubuloſus, angulosus, deciduus. Capſ. 4 valvis.

25. *D. Stramonium* Pericarpiis ſpinoſis, erectis, ovatis.

* Naturhiſtoriſche Briefe 2. B. 24ter Brief, S. 141.

Flor. Iulio.

Habitat. Prope Hexenthurm Salisburgi, in loco inculto ad marginem viae publicae; item in horto botanico D. Frasek, et alibi passim hospitatur.

Observ. Radix alba, in ramos divisa. Caulis dichotomus, glaber, succulentus, viridis materia viscida obtectus. Folia flaccida, longe petiolata, angulosa, angulis acuminatis. Flores in dichotomiis solitarii, erecti. Flores albi.

Rhamnus.

Cal. monophyllus, campanulatus. *Cor.* monopetala, campanulata, parva, calyci adnata, limbo 4-5 fido, laciniis cum calycis laciniis alternantibus, liberis. Stam. corollae laciniis opposita. *Fructus* bacca.

26. R. saxatilis spinis terminalibus, floribus quadrifidis, hermaphroditis, foliis ovato-lanceolatis, serratis.

Flor. Maio.

Habitat. Ad arcem Werfen in rupibus, et in alpibus Mitterberg, et Widdersberg in praefectura Werfen.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr04917-0240-1

Observ. Fruticulus humilis, cortice nigricante tectus, rami senescentes spinis pluribus terminati. Foliis gaudet glabris, ovato-lanceolatis, floribus fasciculatis, axillaribus. Baccae nigrae. Provincialis denominatio der *wilde Lorbeer.*

Ribes.

Petala et Stamina calyci inserta. Styl. bifidus. Bacca polysperma, infera.

27. *R. rubrum* caule inermi, racemis glabris, pendulis, floribus planiusculis, foliis quinquelobis, inordinate dentatis.

Flor. Maio.

Habitat. In Werfen an der Schlossbergstrasse, et in Saalfelden im Gerlingerberg, item in Golegg, hospitatur etiam passim in hortis.

Observ. Flores quandoque levi rubedine colorati sunt, quales in quibusdam fruticibus ad Saalhof Pinzgoviae, et in Goldegg Pingoviae vidi.

28. *R. nigrum* inerme, racemis pilosis, floribus oblongis.

Flor. Maio.

Habitat. In sepibus circa Salisburgum passim.

Observat. Folia semitrilobata, lobo medio acuto, glabra, subtus pubescentia, circumserrata, petiolata, petiolis sulcatis. Racemi terminales pubescentes, bracteis albicantibus, lanceolatis. Flores ex albo-flavescentes, seu rubentes. Bacca nigricans.

29. *R. Uva crispa.* Ramis aculeatis, baccis glabris, pedicellis bractea monophylla.

Flor. Aprili.

Habitat. Im Soelberge in Werfen, et circa Salisburgum passim.

Observ. Fructus glaber, acidulus, edulis, minor quam sequentis, rubens. Flores ex flavo-albidi. Bracteae glabrae, minimae.

30 *R. Grossularia* ramis aculeatis, petiolorum ciliis pilosis, baccis hirsutis.

Flor. Aprili.

Habit. In Werfen am Soelberge, item copiosissime am Schlosberge, et ad viam publicam per hunc montem.

Observat. Fruticulus humilis, spinosissimus. Folia, quorum tria ex una gemma proveniunt, trilobata sunt, Petioli longi, ciliati, ciliis longis, ramosisque vestiti. Flores penduli, calycibus revolutis, leviterque in rubellum

colorem inclinatis, petalis vero erectis, albicantibus. Pistillo hirsuto. Baccis oblongiusculis, hirsutis, pilis globulos rubentes gerentibus.

Gentiana.

Cor. et Cal. 4-5 6-7 fidi. Stamin. 4-5-6-7 corollae inserta. Stigmata simplicia. Caps. unilocularis, bivalvis, polysperma: seminum receptaculis cum loculo parallelis.

15. G. Pneumonanthe corollis 5 fidis, campanulatis, oppositis, pedunculatis, foliis linearibus.

Flor. Auctumno,

Habitat. auf dem Wildmoose an der Glan nächst der Torfstecherey.

Observat. Radix perennis, ramosa, dentata. Caulis erectus, simplex, fere teres, glaber, folia lanceolato-linearia, connato-sessilia, integerrima, obtusiuscula, erecta, uninervia, siccata, margine revoluta, opposita, radicalia, et inferiora caulina plerumque latiora, brevioraque. Flores terminales, axillares, pedunculati, solitarii, vel binati: stipulae pedunculis subjectae, 2, aut 4 oppositae. Flores nunquam oppositos vidi; potius in plantis multifloris alterni erant. Calyx campaniformis fere cylindri-

cus obsoletissime, aut plicato-pentagonus, quinquefidus, viridis, laciniis linearibus, erectis, apice recurvulis. Corolla campanulata, plicato-angulata, azurea, intus punctis flavescentibus picta, limbo erecto, quinquefido, laciniae acutae interjectis denticulis ipsius plicae.

Ulmus.

Cal. quinquefidus. Bacca membranacea, exsucca, compressa.

32. *U. sativa*, foliis obscure viridibus, nitidis, angustioribus, ac minoribus, quam in Ulmo campestri. Cortex glaber.

Flor. Aprili.

Habitat. passim.

Umbellatae.

Involucro, involucellisque.

Sium.

Involucrum universale polyphyllum, pinnatifidum, decidens, folia pinnata, umbellis axillaribus, pedunculatis. Petala aequalia, cordata. Fructus subovatus, striatus, calyce minimo coronatus.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr04917-0244-4

33. S. *angustifolium* foliis pinnatis, umbellis axillaribus, pedunculatis, involucro universali, pinnatifido.

Flor. Iulio.

Habitat. in rivulo ad Hellbrunn, et alibi circa Salisburgum.

Observat. Radix perennis, unacum inferiori parte caulis repens, articulata. Caulis erectus, glaber. Folia simpliciter pinnata, pinnis sessilibus, ovato-lanceolatis, acute-dentatis, foliolo impari bifido. Secundum par pinnarum ita distat a primo, ut intermedium deficere videatur. Petala alba. Sem. generis.

Classis *hexandra.*

Staminibus sex liberis, petalis quatuor, pluribus paucioribusque, nunquam cruciatis.

Ordo I.

Stylo unico.

Leucoium.

Floribus campanulatis, 6 fidis, petala subaequalia, apicibus incrassata, stigma simplex. Caps. turbinata.

34. *L. vernum* scapo tereti, spatha uniflora, stylo clavato, foliis ensiformibus.

Flor. Martio.

Habit. in Werfen, in Viehberg et monte Capucinorum Salisburgi, item frequentiſſime vidi hanc plantam ad viam publicam inter Hallein et Golling im Tauglerwalde, item in Lungavia.

Obſervat. Radix bulbus tunicatus, inveni etiam bulbos compoſitos. Folia communiter rara, quandoque tamen plura, obtuſa, plana, integerrima, enſiformia, ſubangulata. Scapus anceps, uniflorus, ad apicem obductus, ſpatha virideſcente; flos albidus, nutans; petala 6. ſubaequalia, ad apicem incraſſata, et macula lutea colorata, calloſa, ſibi contigua, in formam campanae figurata, interne ſtriata, interiora anguſtiora, pauloque breviora. Anth. fulvae. Filam. alba. Stylus ſimplex clavatus. *Capſ.* obverſe-ovata, trigona. Sem. plurima. Denominatio provincialis huius plantae *Schneekaterl.*

Anthericum.

Cal. o. Cor. ſexpartita. *Stam.* filamenta baſi complanata, germen tegentia, erecta. ſubulata. *Caps.* globoſa, angulata, polyſperma.

35. *A. calyculatum* foliis ensiformibus, perianthiis trilobis, filamentis glabris, floribus trigynis.

Flor. Maio, Iunio et Iulio.

Habitat. auf dem Ziethern nächst der Alpe Gulosstein in vallis Zillarae, et in Werfen ad viam publicam in rupibus per montem Schlossberg, item in alpibus Mooslehen, Hufgang, nec non prope Salisburgum frequens ad pedem montis Capucinorum, und auf dem Walle.

Observat. Radix perennis, fibrosa, non repens; caulis nudus; folia radicalia, cespitosa, rigidiuscula, ensiformia, plana, imbricate vaginalia. Flores spicati, spica terminalis, flores curte pedunculati, calyce trigono, parvo instructi; qua nota omnes reliquae species carent. Petala sex, ex luteo viridia; filamenta nuda. Anth. lutescentes. D. Schrankius in exemplaribus Berchtesgad. perianthia tria observavit, etiam quatuor cum pari numero peristilorum; ego etiam germina 5 - 4. stylisque praedita in diversis plantis Werfensibus observavi.

Classis *heptandra.*

Staminibus septem liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Aesculus.

Cal. monophyllus, 5 dentatus, inflatus.

Cor. basi cal. inserta. Petala quinque, inaequaliter, seu maculato- colorata. Caps. trilocularis.

36. A. Hippocastanum floribus racemosis, foliis palmatis, 5 - 7. lobis.

Flor. Maio, Junio.

Habitat. passim circa Salisburgum.

Observat. Arbor- Asiae quondam incola, hodie apud nos indigenatum nacta, se sponte propagat, et magis cultura propagatur, vocatur vulgo *der wilde Koestenbaum.*

Classis *octandra.*

Staminibus octo liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Oenothera.

Cal. tubulosus, germini insidens, 4 fi-

dus, deciduus. *Cor.* petala 4 diviſuris calycis inſerta. Stylus longus. *Stigma* 4 fidum, reflexum, craſſum. *Caps.* polyſperma, 4 locularis. 4 valvis, 4 angularis, longa.

37. *O. biennis* foliis ovato-lanceolatis, planis, caule muricato, villoſo.

Flor. Julio.

Habitat. in muris ruderatis, im Stein prope Viehberg et Salzam, in der Kaſpisaue frequens.

Obſerv. Radix fuſiformis, extus flaveſcens, intus albida. Caulis erectus, anguloſus, folioſus, ſcabriuſculus. Folia radicalia petiolata, caulina ſumma ſeſſilia, omnia ovato-lanceolata, nervo craſſo mediano diviſa, ad oras ſerrata. Flores in alis ſeſſiles, in ſpicas laxas continuantur. Calyx luteſcens, laciniis reflexis, hirſutulis. Corolla lutea, 24 horas ſolum aperta.

Ordo II.

Stylis quatuor.

Adoxa.

Cal. diphyllus. *Cor.* rotata, quadrifida. Fructus Bacca cum calyce coalita, globoſa,

quadri- quinquelocularis, tetraſperma.

38. A. moſchatellina radicalibus longe petiolatis, petiolis canaliculatis, foliis duplicato-ternatis, foliolis rotundis aut ovato- rotundis 2 3. lobis, crenatis, ſcapo ſubtriquetro, floribus capitatis.

Flor. April. et Maio.

Habitat. in praefectura Werfen paſſim ad ſepes, et locis incultis, fruticoſisque, item alpes aſcendere vidi; inveni etiam in Pinzgovia circa Saalhof, et Salisburgi in monte Monachorum, et ad viam publicam prope Hellbrunn.

Obſervat Radix perennis, craſſa, alba, quae per intervalla nova germina emittit, filamentis rubellis; caeterum radix denticulos, ſeu ſquamulas imbricatas mentiens. Folia glabra, tenera; flores virides; Anth. flavae; flos tantummodo ſupremus calycem bifidum habet, corollamque 4 fidam; lateralium calyx trifidus, corolla 5 fida.

Tota planta, praeſertim tempore effloreſcentiae Moſchum redolet. Baccae ſapiunt fere ſimiles bacc. Frag. veſc.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr04917-0250-7

Myriophyllum.

Flores sexu distincti.

Cal. tetraphyllus. *Cor.* nulla. Stam. octo.

Cal. et *Cor.* ut in mare. Styl. 4. Sem. 4. nuda.

39. *M. spicatum*, foliis verticillatis, linear- pinnatis, floribus masculis interrupte spicatis.

Flor. Julio.

Habitat. in fossis circa Salisburgum passim.

Observ. Radix filiformis. Caulis fistulosus striatus, rami brachiati, aquae innatantes; folia verticillata 4 - 5, pinnata, pinnis linearibus, obscure- viridibus. Flores spicas longas formant, quae extra aquam florentes eminent.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Botanisches Taschenbuch für die Anfänger dieser Wissenschaft und der Apothekerkunst

Jahr/Year: 1795

Band/Volume: 1795

Autor(en)/Author(s):

Artikel/Article: Supplementum Prim. Florae Salisburgens. 213-247